

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Het Wilgerijs

Kwaliteitsonderzoek

vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 31 augustus 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op 29 mei 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2 van basisschool Het Wilgerijs. De reden voor dit onderzoek is dat de gemeente waarin de basisschool is gevestigd, meedoet aan een pilot. In deze pilot Herijken toezicht op voor- en vroegschoolse educatie (vve) en kinderopvang onderzoeken we onder andere of de gemeente en de schoolbesturen zicht hebben op de kwaliteit van de locaties en of zij zorgen voor verbetering van de kwaliteit. Daarom hebben we op meerdere locaties in de gemeente Dronten een onderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De leraren van de groepen 1/2 op Het Wilgerijs bieden de kleuters veel verschillende activiteiten aan op het gebied van taal, rekenen, bewegen en gedrag. Ze volgen de ontwikkelingen van de kleuters en als de kleuters iets moeilijk vinden, blijven ze oefenen tot de kleuters het begrijpen.

De school maakt gebruik van de 'intermediair ouderbetrokkenheid'. Deze persoon legt huisbezoeken af bij de ouders en verzorgt koffieochtenden. De ouders krijgen spelletjes en boekjes mee naar huis en ze ontvangen informatie over het thema in de groepen 1/2.

De interim-directeur en de locatieleider van Het Wilgerijs zorgen er samen met de leraren voor dat de kwaliteit van de school beter wordt.

Wat kan beter?

Op basisschool Het Wilgerijs zitten ook kinderen die extra aandacht nodig hebben omdat bij hen thuis een andere taal gesproken wordt dan de taal op school. De school biedt deze kinderen te weinig Nederlandse woorden aan. Ook schrijven de leraren van de groepen 1/2 te weinig op welke hulp ze bieden aan kinderen die iets moeilijk vinden. Daardoor kunnen ze niet nagaan of ze wel voldoende hulp hebben aangeboden.

Wat moet beter?

Het schoolbestuur van Het Wilgerijs moet met de gemeente Dronten afspreken wat de (doelgroep)kleuters aan het eind van groep 2 moeten kennen en kunnen. We maken hierover een afspraak met het schoolbestuur.

Bestuur: Spilbasisscholen
Bestuursnummer: 41813

School: Het Wilgerijs

Totaal aantal leerlingen: 147

Totaal aantal leerlingen in de groepen 1 en 2: 32

Percentage gewichtenleerlingen op de school 1 oktober 2017: 13%

BRIN: 21NF

Vervolg

- We gaan na of de gemeente en het schoolbestuur afspraken hebben gemaakt over de resultaten van de kinderen aan het eind van groep 2.
- We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook bij groep 1 en 2 van basisschool Het Wilgerijs.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van groep 1 en 2 van de basisschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en Primair Onderwijs.

Tabel overzicht standaarden

Standaarden voor de vroegschool	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Didactisch handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd in de groepen 1 en 2, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, leraren groep 1 en 2, de locatieleider en de interim-directeur. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, de interim-directeur en de algemeen directeur van het schoolbestuur Spilbasisscholen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de

onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool Het Wilgerijs.

Conclusie

De leraren van de groepen 1/2, de locatielider en de interim-directeur van basisschool Het Wilgerijs werken gezamenlijk aan het verhogen van de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Daarbij kan de school beter aansluiten op wat de doelgroepkinderen nodig hebben. Zowel in het aanbod als in de zorg voor deze kinderen zien we mogelijkheden voor verbetering. Gezien de focus van de school in het aankomend schooljaar op het nieuwe onderwijsconcept, vragen we expliciet aandacht van de directie voor het oppakken van de gesignaleerde verbeterpunten.

Context

Basisschool Het Wilgerijs is gelegen in de wijk Dronten-Zuid en maakt deel uit van Scholeneiland Zuid. Het afgelopen schooljaar hebben er verschillende wisselingen plaatsgevonden in de samenstelling van het team. Sinds november 2017 heeft de school een interim-directeur voor vijf dagdelen per week. Zij zal in ieder geval tot eind 2018 aan de school verbonden blijven en heeft de opdracht om het onderwijsconcept te veranderen. De intern begeleider is wegens ziekte langere tijd afwezig. Dit zorgt ervoor dat de locatielider van Het Wilgerijs deze taken waarneemt.

Basisschool Het Wilgerijs heeft te maken met een veranderende leerlingenpopulatie. Momenteel is bijna de helft van de kinderen een doelgroepkind met een vve-indicatie vooral op basis van taalachterstand en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Bijna alle kinderen hebben voorschoolse educatie gehad op één van de locaties voor peuteropvang in de gemeente Dronten. De meeste doelgroepkinderen komen van peuteropvang Takkie. Deze locatie is naast de school gehuisvest.

Afspraken over vervolgtoezicht

- We spreken met de gemeente Dronten en het schoolbestuur af dat zij afspraken maken over de resultaten vroegschoolse educatie.
- We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Tabel vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur	Wat doen wij?
School		
Standaard OP6. Er zijn geen resultaatafspraken vroegschoolse educatie gemaakt tussen de gemeente Dronten en het schoolbestuur Spilbasisscholen. Hiermee voldoet de gemeente niet aan art. 167 lid 1b van de WPO.	We verwachten dat de gemeente Dronten en Spilbasisscholen uiterlijk op 1 januari 2019 meetbare afspraken hebben gemaakt over de resultaten van vroegschoolse educatie en dat de scholen, waaronder Het Wilgerijs, deze resultaatgegevens aanleveren aan de gemeente Dronten. De gemeente Dronten stuurt ons een afschrift van deze afspraken.	Wij controleren in het eerste kwartaal 2019 of er in de gemeente Dronten resultaatafspraken vroegschoolse educatie zijn gemaakt en of de schoolbesturen/ scholen deze gegevens aanleveren bij de gemeente.

3. Resultaten van het onderzoek in de groepen 1 en 2

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek in groep 1 en 2 van basisschool Het Wilgerijs.

3.1. Onderwijsproces

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

Toelichting Onderwijsproces

Een integraal aanbod voor de kleuters

We beoordelen het integrale aanbod in de groepen 1/2 als voldoende, maar concluderen tegelijkertijd dat er meer aanbod mag zijn voor woordenschatontwikkeling.

De leraren in de groepen 1/2 gebruiken een breed programma voor het stimuleren van de ontwikkelingen van de kleuters. Aanvullend gebruiken zij een methode voor het bevorderen van hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Daarmee sluiten de leraren aan op wat de kleuters nodig hebben op deze ontwikkelingsgebieden. De school ziet tevens dat de gehanteerde methode ook aanvulling behoeft voor het woordenschatonderwijs. De leraren van de groepen 1/2 hebben daarom zelf woordenlijsten gemaakt met daarop de woorden uit de thema's. Echter, dit aanbod is te weinig afgestemd op de achterstanden die de doelgroepkleuters hebben in groep 1/2. Niet alleen krijgen de doelgroepkleuters te weinig nieuwe woorden aangeboden, ook klimt het woordenschataanbod te weinig op in moeilijkheidsgraad. Dit vraagt om verdere ontwikkeling. In positieve zin valt op dat de school wel andere manieren benut om de woordenschatontwikkeling te bevorderen. Zo gebruiken zij digitale prentenboeken en zetten zij ouders in om de kleuters voor te lezen.

De leraren van de groepen 1/2 bieden de kleuters een gevarieerd dagprogramma waarbij ze tijdens de verschillende activiteiten diverse (spel)materialen gebruiken. De hoeken zijn prachtig en uitdagend ingericht waarbij er veel aandacht is voor beginnende geletterd- en gecijferdheid. Bij elk thema richten de leraren de hoeken anders in, zodat de kleuters nieuwe spelmaterialen hebben en andere ervaringen

kunnen opdoen.

De leraren van de groepen 1/2 volgen de ontwikkelingen van de kleuters

We beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling als voldoende, maar de zorg kan verbeterd worden. De leraren in de groepen 1/2 volgen de ontwikkelingen van de kleuters met een gestandaardiseerd observatie-instrument. Zij vergelijken de ontwikkeling van de kleuters met de verwachte ontwikkeling. Indien de kleuters uitvallen, bieden de leraren het betreffende doel opnieuw aan. Tijdens de observatie in de groepen hebben we gezien dat er ook extra activiteiten gepland zijn voor (doelgroep)kleuters die uitvallen.

Wat echter ontbreekt, is een registratie van de aangeboden zorg. Hierdoor is niet terug te halen hoe vaak de extra zorg plaats vond en wat daarvan het resultaat was. Het gehanteerde registratiesysteem biedt overigens wel mogelijkheden om dit beter bij te houden. De leraren kunnen deze mogelijkheid beter benutten en zij kunnen ook de dagplanning of een logboek gebruiken, zodat zij na elk thema kunnen nagaan of de aangeboden zorg het gewenste effect heeft gehad.

De kleuters zijn zelfstandig aan het spelen

Het didactisch handelen van de leraren van de groepen 1/2 is van voldoende niveau. Zij zorgen voor een prettige sfeer in de groep en bieden educatieve activiteiten. Vooral tijdens het circuit krijgen de (doelgroep)kleuters instructie en vindt spelbegeleiding plaats in de hoeken. Daarnaast zijn de kleuters zelfstandig aan het spelen. De leraren helpen de kleuters door vragen te stellen die aansluiten op hun zone van naaste ontwikkeling. Zij doen dit op positieve wijze.

Een aandachtspunt betreft de looprondes. Tijdens de kleine kring zorgen de vele looprondes voor te weinig gerichte aandacht voor de kinderen die dat nodig hebben. Dit kan verbeterd worden. Tot slot waarderen we dat er zichtbaar differentiatie plaatsvindt door activiteiten in kleine groepjes aan te bieden en in één-op-één activiteiten en gesprekjes. Een volgende stap kan zijn om dit ook vooraf te bedenken en te plannen en niet alleen van het moment afhankelijk te laten zijn.

De standaard (Extra) zorg is niet beoordeeld

Op Het Wilgerijs zitten op dit moment in de groepen 1/2 geen kleuters die zorg nodig hebben op een ander niveau dan de leeftijdsgroep. We hebben deze standaard daarom niet beoordeeld.

De school werkt samen met de intermediair ouderbetrokkenheid

We waarderen de standaard Samenwerking als voldoende. We onderscheiden verschillende samenwerkingspartners. Allereerst de samenwerking met de peuteropvang. De leraren van de groepen 1/2

maken gebruik van de gegevens die zij krijgen vanuit de peuteropvang. Als er doelgroepeuters zijn of peuters die extra zorg nodig hebben, dan vindt er een warme overdracht plaats van kindgegevens tussen de pedagogisch medewerkers en de leraren van de groepen 1/2. Dit gebeurt altijd met toestemming van de ouders.

De gemeente Dronten en Het Wilgerijs bevorderen ook de samenwerking met de ouders. De gemeente zet op de voor- en vroegscholen twee 'intermediairs ouderbetrokkenheid' in. Zij zijn in dienst bij Kinderopvang Dronten. De intermediairs organiseren onder andere zes koffieochtenden per jaar over een thema en helpen ouders als zij vragen hebben over de opvoeding. De school en de ouders zijn hier heel blij mee. Ouders geven aan dat zij leren hoe het onderwijs in Nederland allemaal werkt. De ouders met wie we tijdens het onderzoek hebben gesproken, geven aan dat zij spelmaterialen en boekjes meekrijgen. Tijdens de koffieochtenden wordt de nieuwsbrief over het thema van de gehanteerde vve-methode uitgelegd. Bovendien krijgen de ouders een huisbezoek van de intermediair als ze afwezig zijn tijdens de koffieochtenden. De school heeft het betrekken van ouders en educatief partnerschap hoog op de agenda staan; het is één van de speerpunten voor komend schooljaar.

De samenwerking met de gemeente vindt op directieureniveau plaats in de werkgroep vve, waarin ook het consultatiebureau Icare en de kinderopvang zitten. Wat betreft de resultaatafspraken vindt het overleg met de gemeente plaats op het niveau van het schoolbestuur. Er zijn echter nog geen resultaatafspraken vroegschoolse educatie gemaakt. Hiermee voldoet de gemeente niet aan art. 167 lid 1b WPO. We spreken het schoolbestuur en de gemeente aan op het ontbreken van resultaatafspraken vroegschoolse educatie en zullen daarin benadrukken dat daarbij ook de gegevens uit het kindvolgsysteem benut kunnen worden.

Het Wilgerijs weet zelf niet of de resultaten voldoen aan de algemene ambitie bij vve dat de doelgroepkleuters zonder achterstand naar groep 3 gaan. Als we kijken naar het kindvolgsysteem dan lijkt deze ambitie overigens voor het merendeel van de kinderen wel bereikt te worden. Er zijn dit jaar geen kleuters die verlengd in groep 2 blijven.

Tot slot noemen we de samenwerking met de zorgpartners. De samenwerking van Het Wilgerijs met andere partijen, zoals 'Sterk in de klas', Kentalis en logopedie, verloopt op prettige wijze. De partijen weten elkaar goed te vinden.

3.2. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Toelichting Kwaliteitszorg en ambitie

Er is een systeem van kwaliteitszorg in ontwikkeling

We beoordelen de kwaliteitszorg voor de groepen 1/2 als voldoende. De school werkt al meerdere jaren met kwaliteitskaarten om op schoolniveau in beeld te krijgen wat wel en niet goed loopt. Van een geplande werkwijze in de afname van deze kaarten was geen sprake en daarom heeft de interim-directeur dit alsnog planmatig in een vierjaarcyclus weggezet. Het jaarplan 2017-2018 loopt bijna ten einde en de interim-directeur heeft een concept-jaarplan gereed. Speerpunten die raken aan de educatie in de groepen 1/2 maken daar deel vanuit, zoals de focus op de ouderbetrokkenheid. Dit concept-jaarplan 2018-2019 is doelgerichter en planmatiger dan het huidige jaarplan.

In de gesprekken die we tijdens het onderzoek voerden, kwam naar voren dat de school de kenmerken van de ouder- en leerlingenpopulatie op hoofdlijnen in beeld heeft. Daar houden ze grotendeels ook rekening mee, bijvoorbeeld ten aanzien van de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. We geven de school mee om bij alle nieuwe ontwikkelingen dit schooljaar goed te blijven kijken of deze passen bij de kenmerken van de leerlingenpopulatie. Deze analyse heeft door de school nog niet plaatsgevonden.

De interim-directie en de locatieleider hebben zicht op de kwaliteit van het educatief handelen van de leraren van de groepen 1/2 en de resultaten en pakken verbeterpunten planmatig op. Zij hebben de afgelopen maanden enkele keren de lessen geobserveerd met behulp van een kijkwijzer die specifiek gericht is op het kleuteronderwijs. Ook is er op schoolniveau zicht op de resultaten van de kleuters. Voor de groepen 1/2 zijn trendanalyses beschikbaar voor de vakgebieden taal en rekenen. Tevens staat beschreven welke inzet er is geweest om de doelen uit het observatiesysteem te behalen en wat de doelen en acties zijn voor de komende periode (op groepsniveau).

Een school die vooruit wil na een onrustige periode

De kwaliteitscultuur in de groepen 1/2 is van voldoende niveau. We zien een school die, na een onrustige periode, vooruit wil en daarin de eerste stappen heeft gezet. De leraren hebben verschillende

scholingen gevolgd om hun kennis en vaardigheden actueel te houden, bijvoorbeeld recent ten aanzien van spraak-/taalontwikkeling. De leraren in de groepen 1/2 overleggen met elkaar in het bouwoverleg over wat er goed loopt en wat er beter kan. In de gesprekken komt naar voren dat sinds het aantreden van de interim-directeur en mede door enkele wisselingen in het team de 'eilandjescultuur' die er op de school was enigszins is doorbroken. De leraren volgen trainingen in het geven van feedback.

Ouders worden betrokken en geïnformeerd

We beoordelen de standaard 'Verantwoording en dialoog' als voldoende. Ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd over hoe het op de school en in de groepen 1/2 gaat. Zoals eerder beschreven, speelt de 'intermediair ouderbetrokkenheid' hierin een belangrijke rol. Zij vervult een schakelfunctie tussen de school en de ouders. De leraren zetten zelf ook instrumenten in om ouders te betrekken. Zo gebruiken zij een app om ouders berichtjes te sturen en foto's te delen. Op die manier informeren ze de ouders eveneens over wat er in de groepen 1/2 gebeurt. De schoolgids, website en het jaarverslag zijn minder toegankelijk voor de meeste ouders gezien hun (taal)achtergronden doordat het taalniveau (te) hoog ligt. Dit vraagt verbetering.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft het bestuur aan hoe de school hiermee ten aanzien van groep 1 en 2 mee aan de slag gaat.

We staan achter de inhoud van het rapport en stemmen in met hoe de situatie op de bekeken dagen was. Zowel het bestuur als de directie hebben meteen actie ondernomen waar nodig. De overige punten nemen wij op in de jaarplanning. We willen goed onderwijs geven op al onze scholen. Om onze scholen continu te laten ontwikkelen, gebruiken we de komende periode ook de aanbevelingen en opmerkingen uit dit rapport.